

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történelmi Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Művészettörténet

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Egyetemes művészettörténet (V.) – XIX–XX. század (HLM1509)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Pál Emese egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Pál Emese egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	III.	2.5 Félév	5.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktantárgy/kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	5	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	3
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	98	melyből: 3.5 előadás	56	3.6 szeminárium/labor	42
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					1
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					1
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					28
3.8 A félév össz-óraszama					126
3.9 Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Számítógép és vetítő
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Számítógép és vetítő

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A történelmi múltra vonatkozó adatok felderítése. • Művészettörténeti jelenségek azonosítása források alapján. • A szakismeretek írásbeli és szóbeli közlésének készsége az oktatás nyelvén és egy idegen nyelven. • A művészettörténeti szaknyelv helyes használata.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakmai feladatok határidőre való hatékony teljesítése, a szakmai igényességnek, a tudományos munka etikájának, az idézési szabályoknak a betartása, továbbá a plagizálás elutasítása mellett. • Hatékony csapatmunkára való készség különböző szerepek betöltése mellett. • Hatékony tanulási módszerek keresése, azonosítása és használata; az állandó tanulás külső és belső késztetései tudatosítása.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az előadások és szemináriumok célja a 19–20. század legjelentősebb művészettörténeti jelenségeinek a bemutatása, a romantikus művészeti jelenségek feltűnésétől a 20. század közepéig terjedő időszak legjelentősebb műalkotásainak a kronologikus ismertetése vizuális példák segítségével, stilisztikai és ikonográfiai elemzések során.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A műelemzések során a korszak jellemző esztétikai, politikai vagy filozófiai irányzatainak a művészetben való leképeződését is bemutatjuk, továbbá azt is, hogy miként tükrözik az egyes épületek, szobrok, festmények, műalkotások az korszak kultúráját. A félév folyamán a tárgyi tudás átadása mellett, különös hangsúlyt fektetünk a korszak műalkotásai elemzéséhez szükséges szakterminológia átadására. Az előadásokat és szemináriumokat gazdag képanyag kíséri.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Klasszicizmus és romantika: periodizáció és terminológia.	Előadás, bemutatás Példák	
2. A romantikus művészet általános jellemzése. Romantikus építészet és szobrászat	Előadás, bemutatás Példák	
3. Romantikus festészet. Géricault, Delacroix A német romantika tájképfestészete (Caspar David Friedrich). Otto Runge. A nazarénusok	Előadás, bemutatás Példák	
4. Realizmus. Courbet és Daumier. A barbizoni iskola. Manet	Előadás, bemutatás Példák	
5. Az impresszionizmus általános jellemzése. Impresszionista festészet: Monet, Renoir, Degas	Előadás, bemutatás Példák	
6. Neoimpresszionizmus: Seurat és Signac. Posztimpresszionizmus: Van Gogh, Gauguin, Toulouse-Lautrec	Előadás, bemutatás Példák	

7. <i>Posztimpresszionizmus: Cézanne. A szimbolista festészet. A Nabis csoport</i>	Előadás, bemutatás Példák	
8. <i>A 19–20. század fordulójának szobrászata. Rodin</i>	Előadás, bemutatás Példák	
9. <i>Az avantgárd: fauvizmus és az expresszionizmus (Die Brücke, Blaue Reiter).</i>	Előadás, bemutatás Példák	
10. <i>Az avantgárd: kubizmus és futurizmus</i>	Előadás, bemutatás Példák	
11. <i>Az avantgárd: konstruktivizmus, szuprematizmus</i>	Előadás, bemutatás Példák	
12. <i>Az avantgárd: dadaizmus és szürrealizmus</i>	Előadás, bemutatás Példák	
13. <i>A második világháború utáni legjelentősebb művészeti irányzatok (absztrakt expresszionizmus, pop art, op art)</i>	Előadás, bemutatás Példák	
14. <i>A második világháború utáni legjelentősebb művészeti irányzatok (action painting, performance, land art stb.)</i>	Előadás, bemutatás Példák	
<p>Kötelező könyvészet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • WALTER, INGO F. (szerk.), <i>Művészet a 20. században.</i> Budapest, Taschen/Vince Kiadó, 2004. • HOFMANN, Werner, <i>Manet: Reggeli a műteremben,</i> Budapest, 1987. • HOFMANN, Werner, <i>A földi paradicsom. 19. századi motívumok és eszmék,</i> Budapest, é.n. • HONOUR, Hugh, <i>Klasszicizmus,</i> Budapest, 1991. • MICHELI, Mario de, <i>Az avantgardizmus,</i> Budapest, 1978. • NÉMETH Lajos, <i>A XIX. század művészete. A historizmustól a szecesszióig,</i> Budapest, 1974. • READ, Herbert, <i>A modern festészet,</i> Budapest, 1965. • READ, Herbert, <i>A modern szobrászat,</i> Budapest, 1968. • ZÁDOR Anna, <i>Klasszicizmus és romantika. A XIX. század művészete,</i> Budapest, 1976. 		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. <i>A szemináriumi tematika és a szemináriumi követelmények ismertetése. A szemináriumi dolgozattémák megbeszélése és kiosztása</i>	Megbeszélés	
2. <i>Francisco José y Lucientes GOYA festészete (Fuendetodos, 1746 – Bordeaux, 1828.) Romantikus festészet: Jean-Louis-André-Théodore GÉRICAULT (Rovan, 1791 – Párizs, 1824.) és Eugène DELACROIX (Charenton-Saint-Maurice, 1798 – Párizs, 1863.)</i>	Stílusfogalmak tisztázása Referátumok bemutatása Esettanulmányok	Referátumok
3. <i>Realizmus: Gustave COURBET festészete (Ornans, 1819 – Tours-de-Peilz, 1877.) Honoré DAUMIER festészete és grafikája (Marseilles, 1808 – Valmondois, 1879.) Joseph Mallord William TURNER tájképei (London, 1775 – Chelsea, 1851.)</i>	Stílusfogalmak tisztázása Referátum bemutatása Esettanulmányok	Referátum
4. <i>Impresszionista festészet I. Édouard MANET (Párizs, 1832 – Párizs, 1883.) Claude MONET (Párizs, 1840 – Giverny, 1926.)</i>	Referátumok bemutatása Beszélgetés	Referátum
5. <i>Impresszionista festészet II. Pierre-Auguste RENOIR (Limoges, 1841 – Cagnes, 1919.)</i>	Összehasonlító elemzés	Referátumok

<i>Hilaire-Germain-Edgar DEGAS (Párizs, 1834 – Párizs, 1917.)</i>	Referátumok bemutatása Esettanulmányok	
6. <i>Postimpresszionista festészet I.</i> <i>Henri de TOULOUSE-LAUTREC (Albi, 1864 – Malromé, 1901.)</i> <i>Georges-Pierre SEURAT (Párizs, 1859 – Párizs, 1891.)</i> <i>Vincent van GOGH (Groot Zundert, 1853 – Auvers-sur-Oise, 1890.)</i>	Esettanulmányok Referátum bemutatása	Referátum
7. <i>Postimpresszionista festészet II.</i> <i>Paul GAUGUIN (Párizs, 1848 – Marquises, 1903.)</i> <i>Paul CÉZANNE (Aix-en-Provence, 1839 – Aix-en-Provence, 1906.)</i>	Esettanulmányok Referátumok bemutatása Forráselemzés	Referátumok
8. <i>Françoise-Auguste RODIN szobrászata (Párizs, 1840 – Meudon, 1917.)</i> <i>Fauvok: Henri Matisse, André Derain, Maurice de Vlaminck</i> <i>Georges Rouault</i>	Esettanulmányok Referátumok bemutatása	Referátumok Könyvészeti ismeretek felmérése
9. <i>Az expresszionizmus és irányzatai (Die Brücke, Der Blaue Reiter. Paul Klee, Emil Nolde, Oskar Kokoschka, Egon Schiele)</i> <i>Futurizmus (Luigi Russolo, Umberto Boccioni, Giacomo Balla, Gino Severini, Carlo Carra)</i> <i>Dadaizmus (George Grosz, Hans Arp, Marcel Janco, Man Ray, Kurt Schwitters, Marcel Duchamp)</i>	Stílusfogalmak tisztázása Referátumok bemutatása	Referátumok
10. <i>Kubizmus és orfizmus (Pablo Ruiz PICASSO (Malaga, 1881 – Antibes, 1973, Georges Braque, Juan Gris, Fernand Léger, Robert Delaunay)</i>	Beszélgetés	Emlékismereti felmérő
11. <i>Szürrealizmus (Salvador DALÍ (Figueras, 1904 – Figueras, 1989.), Max Ernst, Yves Tanguy, René Magritte, Joan Miró)</i> <i>Marc CHAGALL (Viciebsk, 1889 – Saint-Paul-de-Vence, 1985.))</i>	Referátum bemutatása	Emlékismereti felmérő
12. <i>Absztrakt festészet: Mihail Larionov és Natalja Gonciarova rajonizmusa, Kazimir Malevics szuprematizmusa, De Stijl (Theo van Doesburg és Piet Mondrian) és Wassily Kandinsky festészete</i>	Referátum bemutatása Beszélgetés	Referátum
13. <i>Stílusirányzatok az 1950 utáni festészetében (op art, minimal art, pop art, nouveau réalisme, transzavangárd)</i>	Referátumok bemutatása Esettanulmányok Beszélgetés	Referátumok Emlékismereti felmérő
14. <i>Stílusirányzatok az 1950 utáni festészetében (assemblage, installáció, enviroment, happening, performance)</i>	Esettanulmányok Beszélgetés	Referátumok Galériai látogatás
Ajánlott könyvészet:		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Abstract Painting 50 Years of Accomplishment, from Kandinsky to the Present</i>, New York, 1967. • <i>Cézanne festői életműve</i>, Budapest, 1974. • <i>Fauvismul</i>, Bukarest, 1975. • <i>Nouveau dictionnaire de la peinture moderne</i>, Párizs, 1963. • ADRIANI, Götz, <i>Cézanne Gemälde</i>, Köln, 1993. 		

- **AKNAI Tamás**, *Egyetemes művészettörténet 1945–1980*, Budapest–Pécs, 2001.
- **ANTAL Frigyes**, *Stílustörténet–kortörténet*, Budapest, 1979.
- **ANTAL, Fr.**, *Clasicism și romantism*, Bukarest, 1971.
- **ARGAN, Giulio Carlo**, *Arta modernă. 1770–1970*, Bukarest, 1962.
- **BATICLE, Jeannine-Glendinning – NIGEL-MENA MARQUES, Manuela**, *Goya*, Párizs, 1988.
- **BAZIN, Germain**, *Clasic, baroc, rococo*, Bukarest, 1970.
- **BENEDICT, Cristian**, *Courbet*, Bukarest, 1983.
- **BERGER, René**, *A festészet felfedezése I–II.*, Budapest, 1973.
- **BOULLÉ, Louis Étienne**, *Az építészet poézise. Tanulmány a művészetről*, Budapest, 1985.
- **BOWNESS, Alan**, *Modern European Art*, „World of Art”, London, 1992.
- **BRETTEL, Richard R.**, *Modern Art 1851–1929*, „Oxford History of Art”, Oxford, 1999.
- **BRION, Marcel**, *Arta abstractă*, Bukarest, 1972.
- **BRION, Marcel**, *Pictura Romantică*, Bukarest, 1972.
- **CHASSÉ, Charles**, *Nabiștii și epoca lor*, Bukarest, 1978.
- **CHASSÉ, Charles**, *Fovii și epoca lor*, Bukarest, 1978.
- **CHEVALIER, Denys**, *Picasso kék és rózsaszín korszaka*, Budapest, 1981.
- **COURTHION, Pierre**, *Curentele și tendințele în arta secolului XX*. Bukarest, 1973.
- **CSORBA Géza**, *Modigliani*, Budapest, 1969.
- **DÁVID Katalin**, *Chagall*, Budapest, 1966.
- **DÁVID Katalin**, *Van Gogh*, Budapest, 1968.
- **EBERT, Hans**, *Ingres*, Budapest–Berlin–Varsó, 1982.
- **ESSERS, Volkmar**, *Henri Matisse. 1869–1954. A szín mestere*, Köln, 1989.
- **FEIST, Peter H.**, *Cézanne*, Budapest, 1964.
- **FRANCASTEL, Pierre**, *Impressionismul*, Bukarest, 1977.
- **FRANCASTEL, Pierre**, *Pictură și societate. Nașterea și distrugerea unui spațiu plastic de la Renaștere la Cubism*, Bukarest, 1970.
- **GELLÉR Katalin**, *XIX. századi francia festészet*, Budapest, 1985.
- **GENTHON István**, *A posztimpreszionizmus*, Budapest, 1960.
- **GENTHON István**, *Cézanne. 1839–1906*, Budapest, 1964.
- **GESKÓ Judit** (szerk), *Monet és barátai*, Budapest, 2003.
- **GRIGORESCU, Dan**, *Cubismul*, Bukarest, 1972.
- **GRIGORESCU, Dan**, *Expressionismul*, Bukarest, 1969.
- **GUY MARICA, Viorica**, *Clasicismul în pictura franceză*, Bukarest, 1971.
- **H. TAKÁCS Marianna**, *Toulouse-Lautrec. 1864–1901*, Budapest, 1963.
- **HARSÁNYI Zoltán**, *Gauguin*, Budapest, 1984.
- **HITCHCOCK, Henry-Russel**, *Arhitecture: Nineteenth and Twentieth Centuries*, „Pelican History of Art”, New Haven–London, 1987.
- **HOFMANN, Werner**, *A modern művészet alapjai. Bevezetés a modern művészet szimbolikus formáinak világába*, Budapest, 1974.
- **HOFMANN, Werner**, *Paul Klee. A képi gondolkodás útjai*, Budapest, 1988.
- **HONOUR, Hugh**, *Romantismul I–II.*, Bukarest, 1983.
- **HORGA, Ioan**, *Cubismul*, Bukarest, 1994.
- **HORGA, Ioan**, *Școala de la Barbizoon*, Bukarest, 1990.
- **HORVÁTH Tibor**, *Gauguin. 1848–1903*, Budapest, 1960.
- **JASPERS, Karl**, *Van Gogh*, Budapest, 1986.
- **JIANU, Ionel**, *Henry Moore*, Bukarest, 1971.
- **KAMPIS Antal**, *A klasszicizmus Nyugat-Európában*, Budapest, 1962.
- **KAMPIS Antal**, *Matisse. 1869–1954*, Budapest, 1964.
- **KANDINSKY, Wassily**, *Spiritualitatea în artă*, Bukarest, 1994.
- **KASCHNITZ, Marie Louise**, *Adevărul, nu visul. Viața pictorului Courbet*, Bukarest, 1972.
- **KOCZOGH Aladár**, *Az expresszionizmus*, Budapest, 1964.

- **KÖRNER Éva**, *Picasso*, Budapest, 1964.
- **LAJTA Edit**, *Ingres. 1780–1867*, Budapest, 1965.
- **MALTESSE, Corrado**, *Istoria artei italiene. 1785–1943. I–II.*, Bukarest, 1976.
- **MERÉNYI Ferenc**, *Romantikus és eklektikus építészet*, Budapest, 1959.
- **MITTELSTADT, Kuno**, *Delacroix*, Budapest–Berlin–Varsó, 1980.
- **MÜLLER, Emil Joseph**, *Arta modernă*, Bukarest, 1969.
- **MÜLLER, Emil Joseph**, *Pictura modernă*, Bukarest, 1968.
- **NÉMETH Lajos**, *A képzőművészet a XX. század elején*, Budapest, 1959.
- **NÉMETH Lajos**, *Képzőművészet 1919-től napjainkig*, Budapest, 1959.
- **NÉMETH Lajos**, *Modern magyar művészet*, Budapest, é.n.
- **NÉMETH Lajos**, *Seurat*, Budapest, 1966.
- **NOVOTNY, Fritz**, *Painting and sculpture in Europe 1780–1880*, „Pelican History of Art”, New Haven–London, 1995.
- **ORTEGA Y GASSET, José**, *Goya*, Budapest, 1983.
- **PATAKY Dénes**, *Camille Pissarro*, Budapest, 1972.
- **PAULI, G.**, *Die Kunst der Klassicism und der Romantik*, „Propyläen Kunsgeschichte”
- **PERNECZKY Géza**, *Picasso – Picasso után*, Budapest, 1989.
- **PEVSNER, Nikolaus**, *Pioneers of Modern Design from William Morris to Walter Gropius*, Penguin Books, 1974.
- **PEVSNER, Nikolaus**, *A modern formatervezés úttörői*, Budapest, 1977.
- **POOL, Phoebe**, *Impressionism*, London, 1967.
- **PREUTU, Mariana**, *The Graphic Art of the Impressionists*, Bukarest, 1982.
- **REWALD, John**, *Istoria impresionismului. I–II.*, Bukarest, 1974.
- **REWALD, John**, *Postimpresionismul. I–II.*, Bukarest, 1974.
- **S. NAGY Katalin**, *Chagall*, Budapest, 1980.
- **SEMBACH, Klaus Jürgen**, *Szecesszió*, Köln–Budapest, 2002.
- **SÉRULLAZ, Maurice**, *Az impresszionizmus enciklopédiája*, Budapest, 1978.
- **SIGNAC, Paul**, *Delacroix-tól a neoimpresszionizmusig*, Budapest, 1978.
- **STANGOS, Nikos** (szerk.), *Concepts of Modern Art From Fauvism to Postmodernism*, „World of Art”, London, 1994.
- **SZABÓ György**, *A futurizmus*, Budapest, 1964.
- **VÉGVÁRI Lajos**, *Delacroix*, Budapest, 1968.
- **VÉGVÁRI Lajos**, *Manet*, Budapest, 1957.
- **VENTURI, Lionello**, *De la Manet la Lautrec*, Bukarest, 1968.
- **VENTURI, Lionello**, *Picori moderni*, Bukarest, 1968.
- **WALTHER, Ingo F.** (szerk.), *Art of the 20th Century. Painting. Sculpture. New Media. Photography*, Köln, 2000.
- **WALTHER, Ingo F.** (szerk.), *Impresszionizmus*, Köln–Budapest, 2003.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- kommunikációs készség fejlesztése
- elemzés hatékonysága
- interdiszciplinaritás
- szakmai nyelv, anyanyelv és idegen nyelv uralma

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadások témáinak és a kötelező szakirodalom ismerete	Szóbeli vizsga	60%
10.5 Szeminárium / Labor	Kötelező könyvészet ismerete, fogalmi és tárgyi ismeretek	Szemináriumi hozzászólások értékelése Könyvészeti felmérő értékelése Recenzió értékelése	15%
	A legjelentősebb műalkotások stílustani és kronológiai besorolása	Szemináriumi hozzászólások értékelése Emlékismereti felmérők értékelése	5%
	A szaknyelv írásbeli használata	Leadott referátumok értékelése	10%
	A szaknyelv szóbeli használata	Referátumok bemutatásának az értékelése	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Átmenő osztályzat (min. 5-ös) a szemináriumi tevékenységre. • Min 5-ös osztályzat a szóbeli vizsgán. 			

Kitöltés dátuma

Kolozsvár, 2020. március 25.

Előadás felelőse

Dr. Pál Emese

Szeminárium felelőse

Dr. Pál Emese

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Kolozsvár, 2020. március 31.

Intézetigazgató

Dr. Nagy Róbert Miklós

